

Eksempel på bokstavprogresjon:

Uke	Mandag	Onsdag	
34			Bokstavkartlegging*
35	l i	S s	
36	O o	L l	
37	E e	V v	
38	A a	T t	
39	B b	Ø ø	
40	M m	Å å	
41	Høstferie		
42	Repetisjonsuke		Bokstavkartlegging
43	J j	R r	
44	D d	U u	
45	G g	N n	
46	P p	Y y	
47	H h	F f	
48	K k	Æ æ	
49	C c Q q W w X x Z z		
50	Repetisjonsuke		Bokstavkartlegging

Husk at de gjennomgatte bokstavene stadig må repeteres og at elevene må få arbeide med dem gjennom lesing og skriving.

*Bruk gjerne **Lesesenterets bokstavprøve**.

Kommentar:

Over har vi laget et *eksempel* på en bokstavprogresjon. Hva som er den ideelle bokstavprogresjonen og bokstavrekkefølgen kan diskuteres, og det kan også variere fra barn til barn (pga. forkunnskaper, interesser og bokstaver i barnets- og familiens navn). Dersom man bruker et ABC-læreverk, vil det ofte være mest aktuelt å bruke bokstavrekkefølgen til det aktuelle læreverket.

Det viktigste momentet i vurderingen av bokstavprogresjonen er at bokstavene raskt skal kunne brukes til å lese og skrive mange ord. Det kan også være lurt å spre formlike og lydlike bokstaver litt fra hverandre i tid, slik at elevene har sikker kunnskap om den ene (f.eks. b) når den andre (f.eks. d) introduseres. For flere momenter i valg av bokstavrekkefølge, se f.eks. Lundetræ, K. & Walgermo, B. R. (2014). Leseopplæring - å komme på sporet. I K. Lundetræ & F. E. Tønnessen (red.), *Å lykkes med lesing: Tidlig innsats og tilpasset leseopplæring* (s. 148-171): Gyldendal Akademisk.

I dette forslaget går vi relativt raskt fram. Vi har tatt hensyn til at mange elever kan bokstavene når de begynner på skolen. De kan likevel trenge å lære hvordan bokstaven skal skrives. Vi har også tatt hensyn til at de fleste elever kan lære minst to bokstaver i uka uten problem, og at mange elever skjønner prinsippet for hvordan bokstavlyder trekkes sammen til ord svært raskt, men begrenses med hensyn til hvilke ord de kan lese og skrive fram til de har lært alle bokstavene.

For elever som synes det er vanskelig å lære bokstaver, kan en rask progresjon gjøre at læreren enda tidligere legger merke til vansker hos eleven, slik at eleven kan få hjelp tidligere. Rask progresjon gjør det også mulig å få til flere runder med bokstavinstruksjon, og at elevene kan få ekstra tid til å jobbe med bokstaver de eventuelt synes at er vanskelige. Ofte vil ikke alle elevene lære bokstavene godt nok ved første gjennomgang. For å unngå at foresatte skal bli urolige dersom barnet ikke lærer alle bokstavene ved første gjennomgang (f.eks. første gang de står på ukeplanen), kan det kan være lurt å minne om at bokstavene vil bli repetert mange ganger.

På første trinn er det viktigste å sikre en god kobling mellom bokstav og bokstavlyd. Det er også en fordel at elevene lærer hvordan bokstavene skal skrives. Mange førsteklassinger har dårlig utviklet finmotorikk. Derfor kan øving med sikte på å skrive fine bokstaver med fordel foregå på høyere trinn. For mer om dette, se **Skriving i begynneropplæringa**.

DE FÅR IKKE VÆRE MED:
Z, Q, W, X OG C.
DE MÅ VENTE, RETT OG SLETT:
C, X, W, Q OG Z.
SIDEN LÆRER OGSÅ DU:
X, Z, W, C OG Q.

De får ikke være med:
z, q, w, x og c.
De må vente, rett og slett:
c, x, w, q og z.
Siden lærer også du:
x, z, w, c og q.

Diktet er hentet fra *André Bjerkes ABC*, som ble utgitt første gang av Riksmålsforbundet i 1959.